

Градимиp Стојковић

**СВЕ
МОЈЕ
ЛУДОСТИ**

■ Laguna ■

Ко живи без лудости
није тако мудар како мисли.

Франсоа Ларошфуко,
МАКСИМЕ

Садржај

ПОСЛУШАО САМ.	9
ПРОЛОГ	11
ДЕО ПРВИ: ПРОШЛОСТ	
(П)ОСВЕТА	19
АДА ЈЕ ДОБИЛА ЗАКОН, А МИ ЦВРКИЈА.	29
КАКВА ШКОЛА!	45
БУДУЋИ ТАТИЦА, ЧА-ЧА-ЧА, ЈАЊА	57
ШТА ПОСЛЕ ЈАЊЕ	73
КОЗЈЕ БРАТСТВО–ЈЕДИНСТВО, ПЛЕТИКОРПА, ЉУБАВНИ ЈАДИ УЗАЛУД.	96
ФИЛОЗОФСКА ЕСЕЈИСТИКА, ТРЉАЊЕ И КРАЈ	111
ДЕО ДРУГИ: САДАШЊОСТ	
ЕПИЛОГ	129

ПОСЛУШАО САМ



Доделили мени награду НЕВЕН за роман СВЕ МОЈЕ ГЛУПОСТИ. Лепо је било све док нисам ту диплому добио у руке. На њој је писало да је награђен роман СВЕ МОЈЕ ЛУДОСТИ!

Покажем то Ршуму, пожалим му се како су погрешно написали наслов књиге, а он ће:

– Седи, напиши СВЕ МОЈЕ ЛУДОСТИ, па кад ти доделе награду, нек напишу за СВЕ МОЈЕ ГЛУПОСТИ и – решен проблем!

* * *

И, ето, послушао сам Ршума...

ПРОЛОГ

Моја путовања се ипак завршавају у Београду, дефинитивно. Распродала сам све вишкове, све осим књиџа; њих сам сјаковала у шри куџије и послала на београдску адресу. По мом рачуну, требало би да стиџнем пре њих, а ако и не буде тако, јавила сам Браниславу, џа ће он да их преузме. Бане је ионако водио рачуна о стиџану који ми је остјао у наслеђе кад је и мој оџац Павле П. Пеџровић оџишао у друштво мајке ми Марије, ни џуних месец дана џоштво је преминула, не моџавши да прежали њен џубиџак. А ја сам прекасно стиџила из Индонезије. Већ су били обоје кремирани...

Сесџра ми Злаџа није дошла. Она и њен Зака су већ џодинама у Малавију у џраду Лилонџве. Злаџа је важан факџор у елекџрификаџији џе афричке државе, а Зака џренира деџу и младе фудбал, кошарку, а одскора*

* **Република Малави** (ниџ. *Dziko la Malaџi*, енџ. *The Republic of Malawi*) држава у источној Африџи.

и рукомеј̄. У Европ̄у, у Јују некада, а ни у Србију сада, нису долазили већ десет̄иак ѿодина.

А колико слућим неће ни наредних десет̄иак.

Или никад више.

Банe је љреузео дрију о сћану. Издавао ѿа је, а новац ућлаћивао на рачун у данци. За мене. Молила сам ѿа да ѿај новац ѿроши. Аја, не! Прет̄иварао ѿа је у доларе и шћдедео за мене, не дај Боже да ѿројаднем у овим својим лудосћима, како је називао мој ѿосао у УНИЦЕФ-у.

У авиону сам лејо кренула да се смесћим и све је изљедало да ће ово диии уодичајено ѿућовање, али су комћликации кренуле још ѿре ѿолейшања. Поред ѿрозора, на мом ѿако жељеном месћу, седео је неки чудан ѿиий. Млад, необичне фаце, личио је на Кинеза. Лејо сам оној ћурки рекла да ми да седиишће ѿоред ѿрозора. Дала је: седиишће седамнаесћ̄, а осамнаесћ̄ је ѿоред ѿрозора све са овим ѿиийом на њему. И шћиа сад?

Па, да ѿробам:

– Ојросћишће, моју ли да вас замолим нешћо?

– Молим?

– То је седиишће осамнаесћ̄? То на ком седиишће.

– Осамнаесћ̄. Ево дилеј̄. Моје седиишће је ѿо.

– Ево моје карћ̄е – извадила сам је из џеја јакне. –

Седамнаесћ̄. Али...

– Проблем? – ѿишћао је ѿрејамеј̄но.

– Јесће ѿроблем. Ја дих да вас замолим да се заменимо.

– Молим?

Немој само да молиш, свеја ѿи! Но, Бојданка, буди фина и кућурна.

– Госјодине, извињавам се... да ли дисџе ме јусџи-ли да будем на џом седџишџу? Знаџе, веома дџх волела да седим јоред јрозора.

За џренуџак се као коледао, ја се осмехнуо и рекао:

– Пошџо не можемо заједно, џредало би да усџа-нем и усџујим ово месџо вама?

Дај, браџе, не џнави! Не делујеш као неки смарач.

– Молила дџх.

И ојетџ се осмехнуо:

– Па добро. Може. Мени би било добро код јрозора, али може за вас.

– Велико, велико хвала! Мноџо сџе ми учинили.

Скинула сам јакну, смоџала и јурнула у јрејрадак изнад јрозора. Лейо сам се смесџила уз јрозор и везала јојас. Месџо је било исјред крила, џако да је јојлед био јрва лија, даш као шџо сам увек волела. Још само да јолейшимо. И јре но шџо сам усјела да се ојусџим, он је усџао, наклонио се и казао:

– Дозволиџе да се јредсџавим. Зовем се Ли Веи.

– Бојданка Пејровић – јружила сам му руку.

Прихваџио је.

Иџак Кинез! Али како џако џечно јовори срјски? И џо беојрадски.

Покушала сам да ја онако, исјод ока, осмоџрим. Није ми усјело. Уловио је мој јојлед. Да нисам овако омајорела, веровајно дџх јоцрвенела. Мајјора или не, осџала сам радознала, као и јре, као и увек.

– Извиниџе на знаџижељи, али ви џако добро јовориџе срјски... џо ме је изненадило, знаџе...

– Верујем – насмејао се. – Знам ја исџо како Кинези јоворе срјски.

– Па зар ви нисте... мислим без увреде, али зар ви нисте Кинез?

– Без увреде? Зашто? Мени је српски мајерњи. Јесам Кинез, мајка ми Српкиња. Слађана. Српски и кинески њочео сам још заједно као мали. И сјудирао сам српски језик.

– Фантасично – излећело ми је. – Овај, извините. Баш сте ме огушевили.

И ојет се насмејао:

– Хвала. Није баш лако некога да огушевим.

Тако. То би било то. Поледала сам кроз њорозор и баш у њом њренутику се оћласила сјјуардеса:

– Драги њутиници...

И њако даље. По ојробаном сисџему, искључила сам се, сјављајући слушалице мобилној у уши. Добри, вечити Елвис: Енд ај лав ју со.*

А мој сјутиник још једном ме је зајањио. Извадио је из унутарњеј џепа књиу и њочео да чита. Нисам моћла да видим наслов књије, али сам усћела да видим шта чита: њесме!

Искључила сам Елвиса. Мој сјутиник Ли је њодиоо њоћлед са књије:

– Читам њесме. Није обично, зар не?

– Помало – била сам искрена.

– Волим њоезију. Српска њоезија је њако... њако... различита, веома необична, веома добра...

Ћутике је склоио књиу. Мика Анџић, Концерт за 1001 бубањ! И ојет сам се насмешила:

– Још сад да ми кажете како и ви њишете њесме...

* Elvis Presley: And I Love You So – Елвис Присли: И ја њеде њако волим.

– Не више. Покушао, али није било добро. Писао сам једној девојци њесме. То њој се није допало.

Ех, њесме девојци! Како је животи обновљив!

– Разумем је – казала сам. – И мени је један млади њесник њисао њесме.

– Да ли је он њрекинуо?

– О, не. Насѡавио је њисање њесама. Не више само мени.

– Да ли је био добар?

– Објавио је и књију. И њосле још књија.

– Сијурно били сѡе срећни и њоносни.

– Не. Раскинули смо.

Пољедао ме је, али је њрећуѡао. Заћуѡала сам и ја.

Окрнула сам се њрозору. Госѡоде, леѡели смо! А ја нисам ѡо ни ѡримеѡила.

Авион је уѡраво урањао у облаке, а мене је у друѡе облаке однело сећање.

ДЕО ПРВИ
ПРОШЛОСТ

Будућност припада онима који се
најдаље и најдуже сећају прошлости.

Фридрих Ниче

(П)ОСВЕТА

Молила сам Бранислава, не једном, да не пише ништа о мени, нити о нама.

– Не можеш ти да ми одређујеш шта ћу да пишем – инатио се. – Ако хоћу да пишем песме само за тебе, писаћу их!

– Немој, молим те! – покушала сам на онај други начин. – Убило се моје име за римовање! Богданка и Југобанка, кратка станка, читанка, вежбанка, паланка... шта мислиш нешто овако:

*О, љубави моја, Бојданка,
ја те волим без њресџанка
иако си баш сељанка...*

Онда се истински наљутио на мене:

– Срам те било, Бодо! Зар ти ја личим на неког ко пише текстове за фолк-параду!?

Није говорио са мном пуна два сата, а онда је смислио генијалност:

– Види, нећу да римујем твоје име! Само ћу да пишеш песме за тебе. То не можеш да ми забраниш! И баш ћу данас да напишем песму за тебе, да знаш!

Вредело је да пробам:

– Ниједан уметник не ради на дугме. Не можеш да притиснеш тастер и укључиш се на писање: клик, пишеш песму за Богданку!

Изгледало је да то пије воду и да је одустао од идеје да ме трпа у стихове.

Изгледало је или сам бар тако ја мислила до јуче, кад ми је Цеца, у стилу Круеле де Вил, гурнула под нос школски лист *Развијор*:

– Благо теби! Баш си срећна...

На задњој страни, на сивој подлози, двапут уоквирен, да се што боље уочи, разбашкарио се мој блам.

ДОГОДИ ЛИ СЕ

Бојданки

Догоди ли се само да у зору закасни једна птица,
или да једна звезда заборави место у ноћи
или да само један прозор нестане са улица
ни ја у снове твоје, чедне, никада нећу доћи.

Ако тајно и тихо оде са реке лађа, далеко,
ил ако путник остави друмове пуне и саме,
ил ако с вечери, тужан, у соби умире неко
никада до тебе нећу да стигнем из своје таме.

Ал када и последњи дрхтај румене вечери прође,
кад усну последње птице и дуге наступе ноћи,
када последњи путник свом драгом циљу дође
и ја ћу, само теби, кришом, ко зора доћи.

Бранислав Бане Пантелић

Позеленела сам, али изнутра. Баш да ова пајсерка не види!

– Тај се баш затетребио – кезила се и даље. – А је л’ те је већ стартовао за *што је оно љраво*?

– Море, марш! – применила сам фору мог цењеног маторца Павла П. Петровића из његовог кочијашког језичког репертоара, кад му је на семафору оно пијано говедо одвалило задњи браник.

И тада се, баш у правом моменту, појавио лично господин Бранислав Бане Пантелић, песничка нада наше школе, и не само наше школе него и читаве плејаде младог књижевног нараштаја, како га је нахвалила наша српкиња баба Госпава, оно кад је Бане добио прву награду за песму. Појавио се тај дотични, Бане-уштва иначе, за кога ја не значим ништа више до сјајног објекта за иживљавање неживљених адолесцентских страсти... Е, на овом би ми и школска Психа позавидела. У ствари, то сам и упамтила са предавања које нам је одржала поводом графита на школским зидовима, а који су били баш супер. Упамтила сам оне најбоље, а како и не бих кад сам их читала бар пет пута на дан, пролазећи поред. Чак мислим да је

и господин Бранислав имао у стварање тих мудрости умешане прсте, јер су му, не једном, ти исти прсти носили трагове спреја...

Појавио се, дакле, Бане, а ја сам га достојанствено игнорисала. А он је још имао и херца да ми се обрати:

– Тао, Бодо!

И даље сам га игнорисала.

– Бодо – глупсон није ништа качио – шта се догађа?

Потрудила сам се да га игноришем још достојанственије.

– Цецо – пребацио се на други колосек – шта је овој?

Овој?! Зар ова нема име?

– *Развијоре, мој зелени боре* – отпевушила је духовита кравуљага.

– Аааааа, то! И како ти се допада?

Да ли се то господин стихоклепац мени обраћа? И док сам смишљала шта бих све могла да урадим овој песничкој нади наше школе, Цеца је ускочила са објављивањем свог стручног мишљења:

– Предивна је, Бане! Ах, кад бих ја имала некога ко ме тако и толико воли, знала бих то да ценим... за разлику од неких...

„Неки“ то више нису могли да издрже:

– Е, сад ми је стварно доста! – утрапила сам *Развијор* Цеци у шапе. – Држ’ ово!

А онда сам се окренула према **оном** лажову:

– А ти, господине уштво, од данас заборави да постојим!

Фркнула сам и отишла. Својим путем, наравно.

Тако је било јуче, а тако је и данас. Није баш да ми је било лако, али – ако!

У ствари, у мом досадашњем животу, што би рекао мој цењени родитељ Павле П. Петровић, срећном и безбрижном, ништа није било лако, понајмање срећно и безбрижно, поготово откако сам кренула у ову елитну гимназију. Чекај Богданка: да ли је „поготово“ или „поготову“?

Ех, да је ту онај срећни несрећник Бане било би то онако: „Еј Бодо! Па зар је то битно?“

Јок и није! Мој живот се, као и обично, компликује тек тако... сам од себе... а Бане је постао више као нуспојава.

Две године пуне, препуне, водали смо се тако и толико да су сви већ дигли руке од нас.

Најбоља провалу је одвалила Банетова тетка на прослави Банетовог седамнаестог рођендана:

– Готова ствар, видим ја. Узеће се чим заврше школе.

Заиста генијална фора! И што је најбоље, нико се није насмејао. Нико! Чак ни ја.

Од јучерашњег блама пред читавом школом, јер, очигледно, Цеца није била једина која је имала онај идиотски *Развиџор* у рукама, а још је очигледније да није била усамљена у поетској уживанцији на рачун „оне“ Богданке којој је „онај“ талентовани млади поета посветио „онакву“ песму, како су је крстиле, с пуним правом, Кали и Штуки – а ко би други? – од тог блама до вечери, па потом ноћу до јутра, и од јутра до поласка у школу премотавала сам филм наше двогодишње *Love Story*. Наравно, што нисам могла у оно срећно време мојих основачких глупости ни да наслутим, а камоли да претпоставим, као и свака љубавна прича и ова наша неће и не може имати *Happy End*.